

Mikroliikenteen lupaehtojen hyväksyminen

Tekninen lautakunta 13.08.2025 § 75

Mikroliikenneluvan käyttöönotto, siirtymäajan käyttö

Valmistelija

Suunnitteluinsinööri Heli Ojanen

Mikroliikkumisen lainsäädäntö vahvistettiin 13.6.2025. Liikennepalvelulakiin tehdyt muutokset mikroliikenneluvasta tulevat voimaan 1.8.2025.

Mikroliikenteellä tarkoitetaan liikkumista polkupyörällä, kevyellä sähköajoneuvolla tai moottorilla varustetulla polkupyörällä. Lain toivotaan edistävän muun muassa sähköpotkulautailun turvallisuutta.

Kunta voi mikroliikenneluvalla säädellä sähköpotkulautojen käyttöalueita, ajonopeuksia ja pysäköintipaikkoja. Luvan hakemisesta, myöntämisestä, ehdoista, peruuttamisesta ja muutoksenhausta säädetään laissa, mutta kunta voi räätälöidä lupaehtoja paikallisten tarpeiden mukaan.

Kunnan on otettava mikroliikennelupa käyttöön kuukauden kuluttua lain voimaantulosta tai tehtävä virallinen päätös siirtymäajan käytöstä elokuun 2025 aikana. Mikroliikennelupa tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.1.2026.

Käytännössä kesäkaudella ei ehditä valmistella huolellisesti lupaehtoja. Sähköpotkulautojen kausi painottuu kesäkauteen, joten siirtymäajan käyttöönotosta ei aiheudu merkittävää haittaa. Näin ollen kaupungin kannattaa ottaa siirtymäaika käyttöön 1.1.2026 saakka. Syksyn aikana kunnallistekniikassa valmistellaan mikroliikenneluvan ehtoja, jotka tuotaisiin loppuvuodesta päätöksentekoon.

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö § 26

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää ottaa käyttöön siirtymäajan mikroliikenneluvan käyttöönotolle 1.1.2026 saakka tai siihen asti, kunnes luvan toimeenpano on ehditty valmistella tarvittavalla laajuudella.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 17.12.2025 § 137
740/08.00.00.01/2025

Valmistelija

Suunnitteluinsinööri Heli Ojanen

Tausta

Liikennepalvelulain (320/2017) mukaan kunnan on laadittava mikroliikenteen, kuten vuokrattavien sähköpotkulautojen ja -pyörien, toimintaa koskevat lupaehdot. Päättävänä on parantaa liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä sekä varmistaa katujen kunnossa- ja puhtaanapidon edellytykset.

Lupaehdot voivat koskea ajonopeuksia, pysäköintiä ja käyttöalueita. Lupaehdoissa voidaan huomioida myös ajoneuvojen lukumääriä, käyttöaikoja, käyttösovelluksen ominaisuuksia ja käyttöä koskevien anonymisoitujen tietojen välittämistä kaupungille.

Mikroliikennelupa vaaditaan palveluntarjoajilta, jotka vuokraavat yhteiskäyttöisiä mikroluokkumisvälineitä kaupungin hallinnoimalla alueella. Yksityiset kiinteistöt tai esim. kunnalliset vuokratilayhtiöt tai valtion kiinteistöt eivät kuulu mikroliikenneluvan piiriin. Myöskään valtion tiet tai yksityistiet eivät kuulu luvan piiriin.

Otto Lehtonen on valmistellut lupaehtoja Naantalille osana opinnäytetyötä mikroliikennelupaehdoista. Ohjaajina ovat toimineet Mika Hirvi ja Heli Ojanen kaupungilta. Valmistelun aikana verrattiin ehtoja muiden kaupunkien ehtoihin sekä pyydettiin kommentteja luonnoksiin vanhus- ja vammaisneuvostojen ja nuorisovaltuuston jäseniltä. Myös sähköpotkulautojen operaattoreille laitettiin luonnosvaiheen ehtoja kommentteille.

Mikroliikenteen lupaehdot

Lupaehdot sisältävät luvan hakemisen oheistuksen ja käsittelymaksun (300 €). Ehdoissa määritellään rajoituksia ajonopeuksiin keskustan ruutukaava-alueelle ja viikonloppuöille. Pysäköintikieltoalueiksi on merkitty alikulkutunnelit ja Armonlaaksontien ylittävä silta. Käyttökieltoalueiksi on merkitty koulujen ja päiväkotien pihat, urheilukentät, Kailon saari ja saareen johtava silta, Kirkkopuisto, Naantalin keskustan tori sekä Puistotien ja Rantaraitin kävelytieosuudet. Käyttöaika on rajattu talvikunnossapitoajan ulkopuolelle.

Lupaehdot 9.12.2025 ja sen kartat ja selitteet -liite ovat liitteinä.

Liitteet 1 – 2, tekninen lautakunta 17.12.2025

Nähtävilläolo

Mikroliikennelupaehdot ovat olleet julkisesti nähtävänä 13.11.2025-26.11.2025 kaupungintalolla sekä kaupungin nettisivuilla. Nähtävilläolosta on kuulutettu kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja verkkosivuilla sekä Rannikkoseudussa.

Ehtoihin jätettiin yksi muistutus nähtävilläoloaikana. Muistutus on liitteenä.

Liite 3, tekninen lautakunta 17.12.2025

Mikroliikenneluvan lupaehtoihin on tehty muutoksia seuraavaan kohtaan muistutuksen johdosta:

Muistutus:

Yhteiskäyttöisten ajoneuvojen siirtämisen ollessa kaupungin toimivallan alainen toimi ajoneuvon ollessa pysäköitynä liikenteen turvallisuutta vaarantavalla tavalla, pyydämme Naantalın kaupunkia huomioimaan, että mahdolliset siirrot mikroliikenteen ajoneuvojen kohdalla käytännössä

tarkoittavat lähisiirtoja lähimmälle sallitulle pysäköintipaikalle. Pienten, käsin siirrettävissä olevien ajoneuvojen lähisiirtojen kustannukset tulisi skaalata niistä aiheutuviin todellisiin kustannuksiin nähden.

Muutos:

Välitöntä lähisiirtoa tai varastosiirtoa vaativien ajoneuvojen taksaa muutettiin niin, että lähisiirrosta veloitetaan 30 € / kappale ja varastosiirrosta 50 € / siirto. Nähtävillä olleissa luapehdoissa lähisiirto oli 50 € ja varastosiirto 100 €.

Muistutuksessa on huomautuksia seuraaviin kohtiin liittyen:

Muistutus:

GPS-pohjaisten rajoitusten käytettävyydestä ja tarkkuudesta on Naantalin kaupungin edustajien kanssa keskusteltu eri asiayhteyksissä jo aiemmin. GPS-pohjaisten rajoitusten ollessa hyvä työkalu, on huomioitava, että käyttökieltoalueita tulee rakentaa erityistä varovaisuutta noudattaen, jotta kieltoalue ei kohdistu kieltoalueen ohi ajavaan liikenteeseen. Ajokieltoalueet ovat tarkoitettu implementoitavaksi vain täysin muulta liikenteeltä suljetuille alueille. Sen sijaan niiden käyttö alueilla, joilla on muuta tai risteävää liikennettä aiheuttaa itsessään vaaratilanteita ja heikentää liikenneturvallisuutta merkittävästi. Tämä on liikennepalveluista asetetun lain tarkoituksen vastaista ja vastaavista tilanteista on jo olemassa liikennevakuutustapauksia. Naantalin kohdalla esimerkiksi Puistotien kohdalla ajokieltoalueen toteuttaminen on mikroliikenteen käyttäjien turvallisuutta vaarantava toimi, jolle ei ole olemassa perusteltua ja dokumentoitua syytä. GPS-pohjaisena toimenä rajoitus tulee osumaan Puistotietä pitkin ajavien lisäksi kaikkiin muihin mikroliikenteen käyttäjiin, jotka ajavat risteävillä teillä vaarantaen heidän turvallisuutensa raskaamman liikenteen edessä. Yhteiskäyttöisten ajoneuvojen käyttäjille on turvattava mahdollisuus turvalliseen liikkumiseen ja reagointiin liikenteessä. Tämä voidaan toteuttaa opasteilla, esteillä sekä ajoneuvojen nopeutta rajoittamalla.

Vastaus:

Puistotien osalta ajokieltoaluetta on rajattu siten, että risteävien ajoratojen käyttö on mahdollista ja rajauksia ei ole tuotu kiinni näiden ajoratojen reunoihin. Puistotie on kapea ja vilkas liikenteinen kävelytie. Ajokiellolla halutaan myös varmistaa liikenneturvallisuus ja esteetön kulku niille liikenteenkäyttäjille, joille se on liikennemerkein osoitettu.

Muistutus:

Pysäköintikieltoalueet tukevat ensisijaisesti olemassa olevaa pysäköinti-infrastruktuuria. Tekniset rajaukset eivät paikkaa kaupungissa esiintyviä pysäköinti-infrastruktuurin puutteita. Ilman asianmukaisia pysäköintipaikkoja pysäköintikieltoalueet ohjaavat pysäköintiä luonnottomiin paikkoihin ja näin aiheuttavat itsessään pysäköintiongelmia. Esimerkiksi koulujen pysäköintikieltoalueissa tulisi huomioida pysäköintimahdollisuus henkilökunnalle sekä tilojen iltakäyttäjille. Kaupungin on hyvä pohtia tarkemmin, mihin ongelmiin rajoituksilla halutaan puuttua ja rakentaa rajoitusalueet siten, että rajoitusalueet eivät luo esteitä normaalille arkiliikenteelle.

Vastaus:

Kieltoalueilla on rajattu koulujen ja päiväkotien pihat mutta mahdollistettu pysäköinti kohtuullisen matkan päähän.

Muistutus:

Työmaiden ja tapahtumien osalta ehdotamme, että operaattorin velvollisuus toteuttaa tapahtumien tai työmaiden aikaisia tilapäisiä rajoituksia olisi sidottu kohtuulliseen ennakkoilmoitukseen. Operaattorille tulisi varata vähintään seitsemän (7) arkipäivää aikaa muutosten toteuttamiseen. Tämä varmistaa, että rajoitukset saadaan toteutettua sujuvasti ja ovat toteutettavissa ilman kohtuutonta haittaa palvelun laadulle ja operaattorin toimintaedellytyksille.

Vastaus:

Lupaehdoissa on seitsemän (7) vuorokauden ilmoitusaika, jos kaupunki haluaa tapahtumien tai työmaiden takia lisätä kieltoalueita.

Muistutus:

Ehdotamme kiinteän, päivämäärään sidotun käyttökauden muuttamista todelliset sääolosuhteet ja olemassa olevat toimintamallit huomioivaan malliin käyttäen liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 18 e §:n edellyttämää välttämättömyyskriteeriä. Kiinteä päivämäärä ei perustu liikenneturvallisuuden, esteettömyyden tai kunnossapidon näkökulmasta osoitettuun välttämättömään tarpeeseen Naantalissa, vaan toimii teknisenä rajoitteena ilman olosuhdeperustaista harkintaa. Vaihtoehtoisia, vähemmän rajoittavia ja samalla tavoitteisiin vastaavia keinoja on käytettävissä ja ne ovat osoittautuneet toimiviksi.

Vastaus:

Kaupunki säilyttää lupaehdoissa rajatun toimintakauden (1.4–31.10). Lupaehdoista löytyy palveluntarjoajille mahdollisuus esittää toive toimintakauden pidennykseen sitä halutessaan.

Muistutus:

Ymmärrämme muutosten ollessa perustelluissa tapauksissa välttämättömiä liikenneturvallisuuden, esteettömyyden tai kunnossa- ja puhtaanapidon varmistamiseksi. Palveluntarjoajan näkökulmasta on kuitenkin ehdottoman tärkeää, että kaupunki tiedottaa operaattoreita mahdollisista muutoksista kohtuullisen varoitusaajan puitteissa. Kohtuullinen varoitusaika olisi vähintään 7 päivää ennen tulevia muutoksia. Pyydämme kaupungin lisäämään kohtuullisuuden ehdon lupaan.

Vastaus:

Lupaehdoista löytyy kohtuullinen seitsemän (7) vuorokauden ilmoitusaika, jotta palveluntarjoajilla on riittävä aika tehdä tarvittavat muokkaukset, jos kaupunki asettaa uusia lupaehdoja.

Muistutuksessa otettiin kantaa myös seuraaviin kohtiin, joihin ei ole tehty muutoksia verrattuna nähtävillä olleeseen versioon:

Luvan hakemisesta perittävä maksu on 300 €. Maksu on linjassa muiden kaupungin yleisillä alueilla vaadittavien lupien kanssa ja sisältää kunnalle käsittelystä aiheutuvat kokonaiskustannukset.

Kaupunki tiedostaa ja sitoutuu noudattamaan, että datan välittäminen kolmannelle osapuolelle tulee aina olla toimijan kanssa ennalta sovittu ja datahallinta sopimuksella (DSA) säädeltä toimii.

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö § 26

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää:

1. hyväksyä mikroliikenteen lupaehdot 9.12.2025 ja sen kartat ja selitteet -liitteen
2. ottaa mikroliikenteen lupaehdot käyttöön 1.1.2026 alkaen
3. että, yhdyskuntatekniikan päällikkö voi päättää sellaisista tarpeelliseksi katsotuista mikroliikenneluvan lupaehtojen muutoksista, jotka eivät muuta lupaehtojen keskeisiä periaatteita
4. että yhdyskuntatekniikan päällikkö myöntää ja peruu mikroliikenneluvat sekä antaa mahdolliset huomautukset operaattoreille
5. että nämä päätökset saadaan panna täytäntöön mahdollisista oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.